Mälupõud sundis dieedile: Windows 11 saab 8 GB mäluga jalad alla

6 päeva tagasi - 03.11.2026 Autor: AM

Veel mõni kuu tagasi kehtis arvutit ostes lihtne reegel: kui näed poes 8-gigabaidise muutmäluga (RAM) Windows 11 sülearvutit, kõnni sellest kaarega mööda. Kui püüad sellise masinaga korraga paarikümmet veebilehte ja paari suuremat tabelit lahti hoida, siis hiirekursor tardub ja arvuti jääb pikemalt "mõtlema". Nüüd on aga saabunud pööre - Microsoft väidab, et nad on oma operatsioonisüsteemile teinud põhjaliku saleduskuuri, ja esimesed sõltumatud testid kinnitavad, et vahe on tõesti käegakatsutav.

Selle ootamatu hoolitsuse taga ei ole siiski tarkvarahiiglase heategevus, vaid karm turuolukord, mida tehnoloogiaringkondades kutsutakse juba "*RAM-ageddooniks*" ehk mälupõuaks. Tehisaru tormiline võidukäik on maailma mälukiipide ja välkmälu varud tühjendanud ning hinnad lakke kruvinud. Samal ajal tõi Apple turule soodsa MacBook Neo, mis tõestas, et hästi optimeeritud süsteem suudab ka 8 GB mäluga täiesti talutavalt toime tulla.

Olukorra tõsidust peegeldab seegi, et kiibitootja Intel ennustas äsja oma 2026. aasta protsessorite müügile kümneprotsendilist langust. Inteli tegevjuht Lip-Bu Tan tõdes otsekoheselt, et ettevõte "ei oota püsivat taastumist enne, kui mälu kättesaadavus paraneb ja hinnad hakkavad normaliseeruma".

Kuna keegi ei julge ennustada, mitu aastat see aega võtab, ei jäänudki Microsoftil muud üle, kui käised üles käärida ja olemasolevast piskust viimane välja pigistada.

Kuidas mahutada samasse mällu rohkem?

Microsofti Windowsi ja seadmete üksuse juht Pavan Davuluri võtab uue suuna kokku eesmärgiga "kasutada olemasolevat mälu paremini ära". Kuidas aga teha tarkvara kiiremaks, kui füüsilist mälu juurde panna ei saa?

Seda teeb peenhäälestatud mälutihendus (kompressioon). Kui seni pidi väikese mäluga arvuti pidevalt passiivseid äppe ja faile muutmälust aeglasele kettale ja tagasi solgutama, siis nüüd pakib Windows vähem aktiivsed andmed mälus kompaktsemalt kokku. Tänu sellele suudab süsteem hoida otse muutmälus kuni 2

GB jagu rohkem aktiivseid andmeid, ilma et peaks neid vahepeal "kööki" ehk SSD-kettale jalust ära viima.

Rööprähklemine kiirenes pea poole võrra

Teine suur muutus puudutab tegevusi, mis peavad kasutajale tunduma silmapilksed – olgu selleks Start-menüü või File Exploreri avamine, paremklõps failil või otsing. Kui need takerduvad, tundub kogu arvuti uimane.

Nüüd tõmbab Windows nende aktiivsete tegevuste ajal taustaprotsessidele, näiteks otsingu indekseerimisele või pärast taaskäivitust tehtavale "koristustööle", julmalt pidurit.

Tulemused on teoorias muljetavaldavad: Microsofti enda laboritestide järgi on 8 GB mäluga arvutite reageerimiskiirus kasvanud nüüd 20 protsenti ning rööprähklemine (*multitasking*) sujub lausa kuni 40 protsenti kiiremini kui 2026. aasta jaanuari versioonis.

Selle tõestuseks panid insenerid proovile täpselt identse 8 GB mäluga arvuti, kus avati korraga 20 Microsoft Edge'i vahekaarti, pandi mängima 4K-video ning laeti üksteise järel sisse mahukad Wordi, PowerPointi ja Exceli failid koos Outlooki ja File Exploreriga. Et teada saada, kuidas uuendused päriselt mõjuvad, selgitas ettevõte oma metoodikat: "Me testime neid parandusi oma laborites enam kui 20 000 arvutist koosnevas laias valikus, sealhulgas praegustes 8 GB mudelites, kasutades automatiseeritud töökoormusi, mis põhinevad sellistel tegevustel nagu veebisirvimine, Microsoft 365 äppides töötamine, videokõnedega liitumine ja failide taustal allalaadimine, ning kasutame isegi kiirkaameraid, et mõõta aega tegevusest – näiteks Start-menüü või äpi avamisest – kuni hetkeni, mil tulemus ekraanile ilmub."

Seda, et muutus pole pelgalt turundusjutt, kinnitavad nii tegijad ise kui ka mitmed kriitilised testijad, kes ei uskunud, et 8 GB on piisav.

Windowsi alustalade tiimi juht Klaus Diaconu ütles: "Mul on kaks last ülikoolis. Üks neist kasutab 8 GB seadet. See on täiesti okei."

Ka tehnoloogiaportaali PCMag vanemtoimetaja Chris Hoffman, kes veel mõne kuu eest soovitas 8 GB süleritest eemale hoida, pidi pärast isiklikku katsetamist tunnistama, et süsteem toimib nüüd tuntavalt erksamalt.

Äpid pandi rangemale dieedile

Selleks, et muutmälu lihtsalt niisama õhku ei haihtuks, võeti ette ka igapäevased äpid ja süsteemi enda komponendid.

- **Kontoritarkvara ja suhtlus:** Word, PowerPoint, Excel ja Outlook kasutavad nüüd tänu tõhusamale mäluhaldusele kuni 360 MB vähem muutmälu. Ka kolmandate osapoolte äpid, nagu WhatsApp, on oma mälujanu koomale tõmmanud, ning Microsoft Teams lülitab 8 GB masinates säästurežiimi (Efficiency Mode) vaikimisi sisse, avanedes kuni 20% kiiremini.
- **Vidinad ja ühised mootorid:** Windowsi vidinad (*Widgets*) laetakse mällu alles siis, kui sa need päriselt avad, vabastades sulgemisel umbes 200 MB mälu. Lisaks hakkavad Otsing ja Vidinad ning OneDrive ja Fotod jagama omavahel ühist veebimootorit, selle asemel et igaüks omaenda mäluröövlist paketti kaasas tassiks.
- **Uinuvad vahekaardid:** Veebilehitsejas Edge lähevad passiivsed vahekaardid nüüd "magama" juba 15 minuti järel varasema kahe tunni asemel ja brauser ise avaneb kuni 33% kiiremini. Koos Windowsi ja Microsoft 365 uuendustega hoitakse nii kokku kuni 900 MB ulatuses mälukasvu.
- **Pahna keeld arvutitootjatele:** Microsoft kehtestas riistvaratootjatele (OEM) piiratud mäluga masinate puhul ranged "mälueelarved". See tähendab, et tootjad ei tohi enam 8 GB sülereid juba tehases ebavajaliku eelinstallitud tarkvaraga (*bloatware*) umbe ajada. Need optimeerimised ulatuvad muide ka kõige hädisemate, 4 GB mäluga seadmeteni.

Loomulikult mängib oma rolli ka muu riistvara. Microsofti testid näitasid, et 2026. aasta 8 GB mäluga Dell XPS 13 pakub 94% kiiremat mitmetuumalist protsessorijõudlust kui 2021. aasta 8 GB mudel, ning suudab veebisirvimises, 4K-video ekspordis ja kergemates tehisaru ülesannetes rinda pista viie aasta taguse 16 GB masinaga.

Microsoft üksi ei suuda kogu maailma päästa

Kuigi Microsoft väärib kiitust (tõsi, selle optimeerimise oleks võinud ära teha juba aastaid tagasi), on asjal üks suur konks: kasutaja ei jooksuta arvutis ainult Windowsit ja Edge'i. Kui teised tarkvaraarendajad mänguga kaasa ei tule, võib kogu see vaev liiva joosta.

Paljud nõudlikumad programmid nõuavad juba ainuüksi käivitumiseks vähemalt 8 GB vaba mälu ning miinimumnõuete ja reaalselt sujuva töö vahel haigutab tihti kuristik. Veelgi hullem - samal ajal kui Microsoft püüab megabaite kokku hoida, topivad teised arendajad oma äppidesse üha uusi tehisaru-vidinaid, mis õgivad muutmälu rohkem kui kunagi varem.

Samas kui Firefox püüab suurte piltidega lehtedel mälukasutust piirata ja Opera GX pakub otsest mälulimiidi seadistamise võimalust, ujub maailma populaarseim veebilehitseja Google Chrome vastuvoolu.

"Chrome'i projektil puudub sisuliselt igasugune soov teha mälu säästmise nimel järeleandmisi lehtede isoleerimises või turvalisuses," kirjutas üks Chrome'i arendaja augustis, lisades, et Google alles "katsetab" taustal olevate vahekaartide külmutamist. "Kui üldse, siis peame just paremat turvalisust üheks tugevaimaks õigustuseks suuremale mälukasutusele."

Kuidas uuendused kätte saada?

Kui sinu laual tuksub 8 GB mäluga süler (või ka võimsam masin, sest lisakiirus kulub marjaks ära kõigile), veendu, et sinu arvutis jookseks Windows 11 versioon 26H2 (järk 26300.9818 või uuem). Kui sa ei soovi oktoobri lõpus ilmunud valikulist eelvaate-uuendust paigaldada, piisab esialgu ka järgust 26300.9711.

Oma versiooni kontrollimiseks ava Sätted (*Settings*) -> Süsteem (*System*) -> Teave (*About*). Kui numbrid on vanemad, hüppa sealsamas Windows Update'i vahekaardile ja tõmba värskeimad uuendused alla. Samuti tasub käsitsi ära uuendada Microsoft 365 kontoripakett (ava mõni äpp, vali Fail -> Konto -> Uuendussuvandid -> Uuenda kohe), sest suur osa mälusäästust jõuab kohale just äpiuuenduste kaudu.

Kas 8 GB on aastal 2026 unistuste konfiguratsioon? Kindlasti mitte – tõsiseks tööks, videotöötluseks ja murevabaks eluks on 16 või 32 GB endiselt kuningas. Ent olukorras, kus mäluhinnad teevad rahakotile haiget, on hea teada, et ka soodsam süler ei pea enam iga paarikümne lahtise veebilehe peale venima hakkama.

- Uudised

- Sülearvutid
- Tarkvara

Pilt

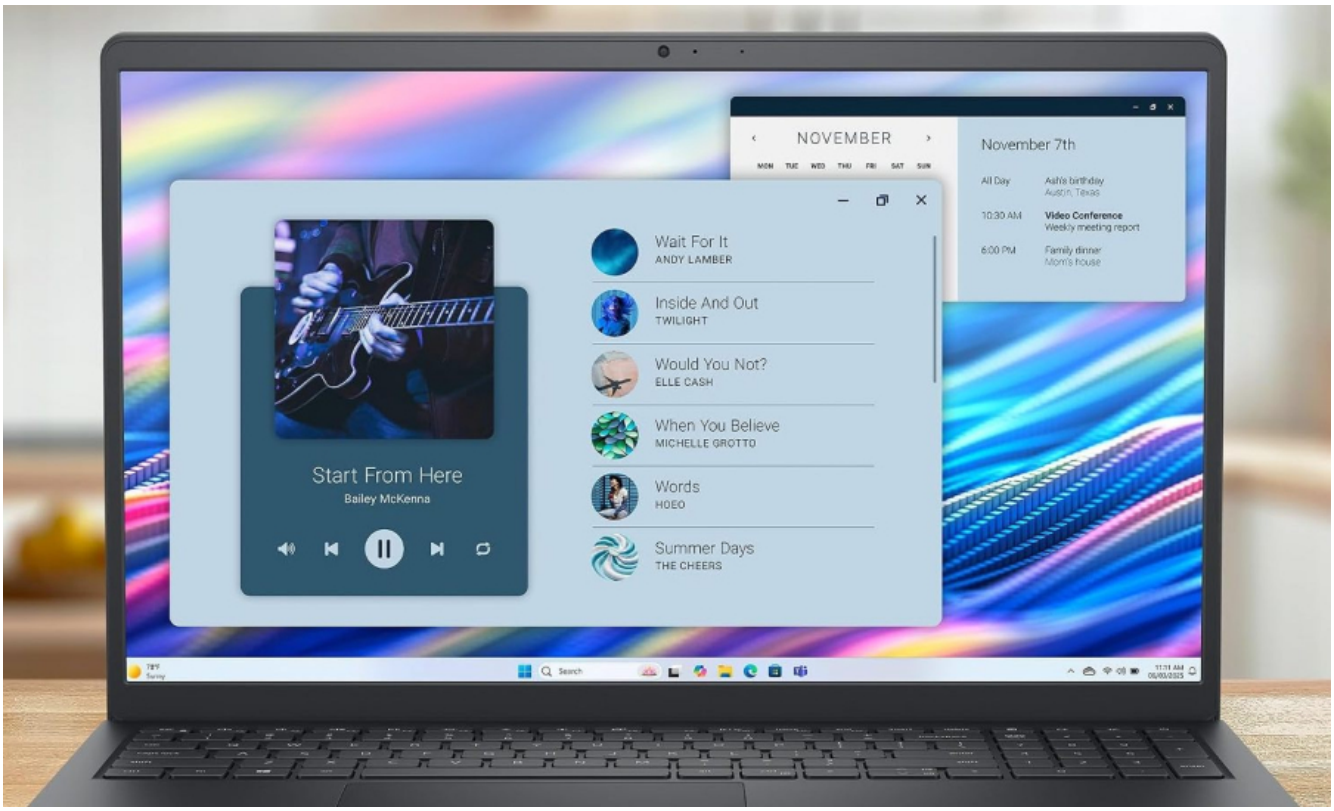
NOVEMBER
November 7th
All Day
Ash's birthday
Austin, Texas
10:30 AM
Video Conference
Weekly meeting report
6:00 PM
Family dinner
Mom's house
Start From Here
Bailey McKenna
Wait For It
ANDY LAMBER
Inside And Out
TWILIGHT
Would You Not?
ELLE CASH
When You Believe
MICHELLE GROTTO
Words
HOEO
Summer Days
THE CHEERS